

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRATIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILE

se 1/2 pe săptămână: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare pu-
cațiune.

Atât abonațiile cât și
insertiunile sânt a să plă-
tuate în Arad.

Scrisori nebrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Contra limbii maghiare.

Nemții — înțelegem pe Șvabi și Sași — au început o luptă strânică în contra limbii maghiare. Mai alaltăieri Sașii din Brașov au făcut adevărate ovațiuni primarului lor, pentru-că în lista ce i-a trimis din partea biroului de statistică în rândul întâiu a pus *Kronstadt*, numele german al orașului.

D'aici superare mare în Israel. Ideosebi organul bánffyist-kossuthist („Nygytértés“ 23 l. c.) scrie un articol de o rară violență, în care acuză grozav pe Széll, pentru-că nu pricepe chestia naționalităților, ci a mers cu nesocotința până acolo, ca a desființat faimoasa secție a lui — *Jeszenszky*.

Ș'adece ce? Dacă ar exista încă secția naționalităților, Sașii din Brașov nu erau să demonstreze în contra limbii maghiare? . . . Naiba să mai înțeleagă logica „patriotică“. Nu s'au convins, că mai ales de când se fabrică atâtea legi cu tendința de maghiarizare, naționalitățile toate luptă din răpuleri în contra acestor tendințe? Pe *Socații din Santova* cine i-a deșteptat la naționalism și i-a făcut să se lăpede de catolicism? Nu oare tendințele de maghiarizare chiar și cu ajutorul bisericii? Pe *Slovacii din Szarvas* cine i-a făcut să demonstreze chiar în biserică împotriva limbii maghiare? Preotul șovinist. Cine i-a ridicat în picioare pe burgării pacifici din *Presburg*? Nu tot tendințele de maghiarizare? maghiarizare cu forța administrativă, prin școală, biserică și teatru, — ne mai vorbind de reuniunile întocmite anume pentru acest scop!

Ba da.

„Patrioții“ euleg deci roadele propriilor lor acțiuni.

Mai curios este că ei nu vor să înțeleagă aceasta nici după ce recunosc de altfel, că au făcut legi de maghiarizare care nu se pot executa.

Astfel însuși „Egytértés“ scrie:

„Oare obrăznicia dela Brașov a cui urmare este? A faptului, că legislațiunea maghiară a întocmit legea despre maghiarizarea numelor comunelor, M. Sa a și sancționat legea, dar' ea nu s'a pus încă în aplicare.“

Deși știe însă, numitul ziar nu spune de ce nu se poate aplica legea. Pentru-că aplicarea aceasta ar provoca în țeară — și mai ales în armată — o încurcătură babilonică.

Eată de ce antipatia în contra limbii maghiare și a tot ce este unguresc sunt silite s'o constate însăși foile ungurești că crește mai ales la Nemți. Așa, că pe când Sașii din Brașov dau expresie acestui sentiment al lor în consiliul comunal, Șvabi din *Biserica-Albă* fac și ei același lucru. Cereând adevărat „patrioții“ din *Hatzfeld* ca pentru un monument ce ar fi să

se ridice aici în memoria honvezilor dela 1848 să dea ceva și primăria Bisericii-Albe, s'a dat prilej la o demonstrație grozavă împotriva unghurismului. Advocatul dr. *Friedrich Greiner*, cum scrie „*Ungarisch Veiskircher Volksblatt*“, a protestat cu tărie și a respins ori ce ajutor pentru monument, zicând că Șvabi din Banat n'au avut nici odată nimic comun cu rebelii maghiari. În același sens au vorbit apoi *Bonitz* și *Maier*, precum și distinsul avocat român dr. *Roșu*, cari toți au combătut sistemul de maghiarizare. S'au ridicat cu putere și în contra comisiei administrative din Timișoara, care a nimicit conculsul adus încă în Aprilie de scaunul școlar al Bisericii-Albe ca limba conferențelor învățărești și a proceselor verbale să fie cea germană, și tot în urma propunerii lui *Greiner* reprezentanța comunală a decis să trimită adresă ministrului de culte și să pretindă respectarea limbii germane.

Ear presa maghiară toate acestea le înregistrează cu amar și nu vrea să înțeleagă, că e vorba de consecuențele unei politici nesocotite, la care mai ales presa încurajază toate guvernele ungurești.

Vacanțe politice în Austria. Politicianii conducători ai dreptei (majorității), în primul rând cei polonezi, au părăsit unul câte unul Viena, plecând pe la băi și pe la moștile lor. Atât din faptul acesta, cât și din altele, foile poloneze și cehice conclud, că comitetul executiv al dreptei nu se va reîntruni mai curând, decât în primele zile ale lunii Septembrie.

Parlamentul cisleitan încă n'are să fie convocat, de cât cătră sfârșitul aceleiași luni. Până atunci statul va fi cărmuit tot cu §-14.

Despre vr'o nouă încercare de-a împăca pe Cehi cu Nemți, nu se pomenește absolut nimic.

Resultatul căsătoriei civile. Sub acest titlu „*Alkotmány*“ în numărul său de ieri scrie un prim-articol, în care, vorbind de promisiunile, ce oamenii guvernului le făceau pentru viitorul de aur al „națiunii“, când cu plămădirea legilor păgâne, — zice:

„... Desfacerea zilnică a căsătoriilor legale și sporierea proceselor de despărțenie, tocmai rapoartele ministrului de justiție le constatăază în chip îngrozitor.

„Procesele divorțiale tocmai de-a introducere în 1895 a acestei legi nouă și au luat începutul, și rezultatele sunt, în adevăr, surprinzătoare. Desfacerea căsătoriei și-au cerut o:

In 1895	2465 înși
„ 1896	3221 „
„ 1897	3529 „

„Socotite la un loc toate procesele divorțiale, după legea nouă, numărul proceselor, cari au să fie pertractate, face:

In 1896	5840
„ 1897	8395.

„De aci se vede, că procesele divorțiale sunt la ordinea zilei și că ele într'un continuu raport progresiv arată acel efect

moral, ce legea căsătoriei civile îl exercită, după un timp așa de scurt dela introducerea ei, spre sdruncinarea familiei și a societății.“

Din Dietă.

— În ședința de ieri a Dietei clica *Tisza-Bánffy* a suferit o mare lovitură. Hotărîrea comisiei de incompatibilitate, care nimicia mandatul lui *Sima*, pentru-că s'a cerut contra-i declararea de faliment, a fost respinsă în plenul Dietei, și comisia s'a îndrumat să mai desbată odată afacerea. Ș'aceasta după ce tiszaiștul *Gajáry* avusese neprecauțiunea să susțină hotărîrea, considerată de toți ca o simplă răsburare politică. Foile cer demisionarea întregii comisii, compusă de mamelucii cei mai păcătoși ai lui *Bánffy*. A fost o discuție aprinsă, în care *Ugron* i-a ars pe *Bánffy*ști.

În aceeași ședință *Apponyi* a ținut un remarcabil discurs pentru încheierea compromisului cu Austria.

Chestiunea limbii între Anglita și Rusia.

Există și una ca aceasta, anume privitor la limba diplomatică sau la folosirea limbilor în contact diplomatic. Dela congresul din Viena, în 1815, limba diplomatică este cea franceză; și până acum cătră-va ani de ea singură se folosea diplomația în scrisese sale.

Prima spărtură în această afacere a făcut-o Anglita, începând a se folosi de limba engleză în notele sale; Englezilor le urmau Americanii; ear' mai tâziu diplomația din *Berlin*.

Estan, când între Anglita și Rusia se urmau dese și lungi negocieri privitor la trebile Chinei, lordul *Salisbury* a trimis la *Petersburg* notă în limba engleză, ear' nu ca până acum în limba franceză.

Ministrul de externe rusec *Muraviev*, răspunzând, s'a folosit de limba rusească, orânduind totdeodată, ca de acum înainte toată corespondența ministerului său, atât cu ministerul afacerilor străine din *Londra*, cât și cu ambasada engleză din *Petersburg*, să se facă în limba rusească.

Tot așa a dispus și pentru contactul diplomatic cu Statele-Unite.

Englezii au primit fără orî ce obiecțiune această „egală îndreptățire a limbilor“ în ale diplomației.

ADERENȚE-PROTESTE.

Subscriși, în numele nostru și al întregului popor gr.-or. român din comuna *Nădlac*, văzând că din incidentul alegerii de episcop a Preasfinției Sale *Iosif Goldiș*, mai multe foi străine de noi și de interesele noastre bisericesti lipsite de adevărul real, conduse de patimă, s'au năpăstuit asupra constituțiunei noastre autonome, fără nici o precauție serioasă; cari atât înainte de alegere, cât și după alegerea de episcop cu cele mai necușabile învecive s'au nisuit a discredita capabilitatea guvernării de sine a bisericii gr.-or. ro-

mâne autonome prin factorii săi competenți cum e Sinodul eparchial compus din cei mai distinși și aleși fii ai bisericii, cari și acum cu ocaziunea alegerii de episcop, luminați de Duchul sfânt și pătunși de adevăratele simțăminte pentru înaintarea și înflorirea bisericii și-au dat votul lor și au efectuit actul alegerii de episcop: deci contra acestor îngârșate străine protestăm cu toată tăria și indignațiunea.

Trăească nou alesul episcop al nostru! Trăească membrii sinodului eparchial!

Ne simțim mândri de constituțiunea noastră bisericască, dar' și capabili de-a o păzi cu sfințenie.

Nădlac, 4 Iunie 1899.

Vincentiu Marcovici, paroch; Nicolae Chicin preot, Dimitrie Precupaș, Stefan Stroia, Dimitrie Onea, Atanasiu Noghin, Ioan Barb, Petru Păștean, Nicolae Floriciu, Ioan Căpitan, Alexiu Pleș, Teodor Luchiciu, Nicolae Pătean, Samson Lugoșan, Învățător gr.-or.; George Petrovici, Învățător; Pavel Roșu, Petru Suméndan, George Drăgan, Teodor Pleș, Flore Mărginean, Romulus Tăucean, Inv.; Teodor Precupaș, Ilie Selăgian, Dimitrie Ardelean, Dimitrie Covaci, Nicolae Ghiurcovici, Teodor Drăgan, Ilie Drăgan, Dimitrie Drăgan, Titus Potoran, George Chiș, Pera Chiș, Petru Mărginean, George Răsădean, Ioan Cămpan, Petru Maliș, Pavel Faur, Constantin Onea, Constantin Țiriac, George Onea, Dimitrie Păștean, Stefan Ilean, Dimitrie Oprea, Dănilă Săcăruș, Teodor Țabie, Traian Suciu, George Suciu, Petru Ilean, Ioan Cămpan, Aron Hălmăgian, Paia Mărginean, George Lucian, Andreiu Herțeg, George Totorean, Nicolae Bolchiș, George Sava, Mihail Sava, Ilie Suméndan, Nicolae Pătean, Uroș Cămpan, Teodor Cămpan, Teodor Olariu, Mihail Chicin, Inv.; Stefan Faur, Traian Petrean, Ioan Caracion, Inv.; Aurel St. Șulț, comptabil; Nicolae Mărginean, Ilie Mărginean, Stefan Lazar, jude comunal; Nicolae Pătean, Lazar Roman, Uroș Morariu, Arcadie Olariu, Ioan Precupaș, Pera Onea, Nicolae Pătroi, Vasilie Flocos, Flore Sina, Dimitrie Lazar, Mihail Caba, Lazar Bornias, Teodor Mărginean, Vasilie Crișan.

Subscriși, ca reprezentanța comunei bisericesti din *Măndruloc*, — mulțumim acelor domni deputați ai sinodului eparchial, cari, inspirați de binele bisericii și credincioșilor diecesei noastre, au binevoit a-și da votul pentru alegerea de episcop în persoana Preasfinției Sale dlui I. Goldiș, — pe care, încă de pe timpul funcțiunei Sale ca fost adm. prot. al tractului nostru, noi cunoșcându-l mai de aproape ca pe un om drept, generos și de o rară blândețe, — vom a lămurii pe aceia dintre cari sunt mulți, fără-ca să-l și cunoască, — dar' fiind rău orientați, fără de nici o cunoștință de cauză, înjură asupra persoanei Lui.

Noi însă strigăm Preasfinției Sale, ca fiu născut al acestei diecese, — vino! alesule de episcop în mijlocul nostru, căci noi supușii Tei cu drag Te așteptăm, — ca așa gurile rele, văzându-ți faptele cele bune, să se rușineze convingându-se că Te-au hulit pe nedrept.

Măndruloc, la 8/20 Iunie 1899.

Sigismund Bozgan, paroch; Ioan Bozgan, preot și inv.; George Rugian, episcop; Ioan Bozgan, senior; Mihai Ducău, Petru Rugian, Nicolae Bozgan, George Conraș, Nicolae Micălicean, Petru Magdi, Constantin Nedescu, George Crăști, membrul comitetului parochial; George Morariu, învățător și notarul comitetului parochial.

Și noi, acești din părțile hănășene, am fost plăcut atinși de rezultatul alegerii de episcop la Arad, pentru-că alegerea a căzut pe cel mai demn și învățat fiu al

dieceșii noastre, pe fiul poporului, născut din stul lui, pe Peacuvioșia Sa dl Iosif Goldiș, care ca fiul dieceșii noastre, cunoscând mai de aproape și mai bine necazurile și dorințele noastre, le va ști și mai îngrăbă și mai ușor lecu; va guvernă după lege și dreptate; va aduce ordinea și pacea mult dorită în biserica Domnului, care adese ori în trecut a fost turburată prin interesul personal, încât mulți nu s'au simțit siguri a sta pe picioarele lor!

1. Să trăească Sinodul electoral condus de Duchul sfânt!

2. Să trăească noul ales Preacuvioșia Sa dl Iosif Goldiș!

3. Tinerilor universitari le dorim pentru altădată a se ocupa cu lucruri mai demne de chemarea lor, decât cu desfășurarea părinților de la Arad!

4. „Tribunet“ din Sibiu, „Gazetă Transilvaniei“ din Brașov, și „Unirea“ din Blaj, care se ocupă în chip infam și injurător despre actul alegerii și alesului de la Arad — le trimitem desaprobară, disprețul și ura noastră, de care s'au făcut demni în cel mai mare grad!

5. În fine „Tribunet Poporului“ de la Arad, care a luptat pentru adevăr, dreptate și legalitate și apărarea celor asupriți, îi exprimăm și trimitem cea mai adâncă recunoștință și mulțumită!

Seceani, 8 Iunie 1899.

Ioan Damsa, preot și asesor consistorial; Vasile C. Roman, paroh ort. român; Moise Grădinar, învățător; Dimitrie Săciu, învățător ort. rom.; Dimitrie Stoi, dirigintele corului; Mariș Milan, corist; Ioan Raini, tutor bisericesc; Ilie Stăniș, Nicolae Lechi, jude; Nicolae Stoi, Manasie Stoi, Ambrosiu Ciupavu, Isdrailă Simulescu, Iosif Milosav, Traian Ciupavu, Trăila Mili, Ambrosiu Rațiu, Ioan Lupu, Dimitrie Lupu, Moise Toader, Manasie Raicu, Golub Gligor, Isdrailă Toader.

Din Bucovina.

„Patria“ (nrul de Joi) ear' ne vine (a doua ediție după confiscare) cu pasagie — albe. Până și din foiță sunt confiscate două coloane. Se vede, că în Bucovina vor să introducă sistem mai rău ca în Rusia!

Eată rezoluția luată de fruntașii bucovineni:

„Deputații dietei țării și ai camerei imperiale de naționalitate română, adunați în Cernăuți, declară de a ține strins la principiile autonomice. Ei așteaptă, că guvernul va observa față de Românii din Bucovina acea atitudine, cum este ea prescrișă prin egală îndreptățire a naționalităților, garantată prin constituțiune. Ei exprimă regretele și reprobă lor în contra procedurii guvernului față de națiunea română, care procedere stă în contradicție cu principiile amintite și decid de a întreprinde pașii cuveniți, pentru a pune capăt acestei situațiuni insuportabile, dăunătoare națiunii române din Bucovina și amenințătoare pentru buna pace din țeară“.

O jale în România.

Ziarele ce ne sosesc din București aduc amănunte sfâșietoare asupra vătărilor de sânge dela Slatina.

Eatăle:

Un martor ocular, un om care nu face politică, n'a povestit următoarea scenă și ne-a autorizat chiar, la trebuință, să i dăm numele:

..... D'abia sosise trenul, și de lângă mașină, din partea opusă peronului, ved pe un sergent din vânători, probabil turc, căci purta fes — trăgând liniștit în țărani. Un țărăn trece la 20 de pași fugind; turcul trage; țărănul cade jos, dar fiindcă mai mișca, i-a tras și un al doilea foc.

Tot acest martor ocular afirmă, că trupa a tras în țărani la distanță foarte mare. Așa, un țărăn din pălcurile cari fu-

giau, a fost împușcat la o distanță de 900 metri de gară.

Țărani au fost împușcați de infanterie la distanțe mari și sargiați de cavalerie fără crutare și fără milă până la o distanță de 8 kilometri!

După știrile ce ne sosesc azi, până aseară se știa, că numărul morților este de trei-zece și cinci.

Numărul total al morților nu se cunoaște însă în mod exact.

Până eri, dintre cadavrele adunate din gară, au fost recunoscute și reclamate de familii trei-spre-zece.

O altă scenă sfâșietoare e următoarea: Pe câmp, pe când țărani fugiau, un biet bătrân, căci de astădată bătrani, după un vechiu obicei al pământului, se puseră în fruntea satelor, neputând fugi repede ca ceilalți, rămăsese mai în urmă. Un băiat al lui îl însoția. S'aude o împușcătură, copilul cade mort. Bătrânul ingenușă, îl ridică pe cât îl ajutau puterile, și mai mult fiind cadavrul de cât ducându-l, se îndreptă spre satul Brebeni, rugându se la Dumnezeu să nu fie omorât până își va înmormânta copilul!

Presa opoziției invinuește tare guvernul, pentru-că s'a tras în țărani fără a se face cele trei somațiuni legale. Din această cauză „Voința“ scrie, că dl Disescu, ministru de justiție, ar fi avut de gând să demisioneze ear „Drapelul“ scrie, că dl Fleva ar fi voit să demisioneze și el motivat.

Un ziar junimist scrisese apoi, că Bogdan-Pitești, candidatul țăraniilor, ar fi fost ajutat de liberali. „Voința“ arată însă cu citațiuni din „Epoca“ și „Timpul“, că dl Bogdan până mai eri-alaltăeri trecea drept fruntaș conservator.

Notăm, că Bogdan-Pitești a fost arestat, dar fiind bolnav, e păzit acum la spitalul Filantropia din București.

D'ale Croaților.

De câtăva vreme apare în Viena, în limba nemțească ziarul „Slavisches Echo“, având drept menire apărarea intereselor Slavilor de sud. În unul din numerii săi de pe urmă, eacă cum caracterizează foia susnumită regimul banului croat, Khuen-Héderváry:

Contele Khuen-Héderváry, când apucase frânele ocărării, n'a găsit în Croația nici un fel de partid guvernamental; pretutindeni dădea peste greutăți; în toate părțile i-se puneau pedeci în drum. Dar' el se ținu de zicala: *primum vivere, secundum philosophari* (întău caută să trăești, pe urmă să filosofezi); adunase puțin câte puțin în giurul seu elemente, cărî voiau să trăească. Și treaba eși așa fel, că cine nu voia să se supună, fu ignorat: slujbă la stat n'a căpătat, cancelaria advocațială nu i-s'a conces.

Ce erau să facă oamenii într'o țeară săracă, care nu oferă nici un fel de ocupațiune inteligenței, până nu găsește pâne în slujba de stat?

Din contră oameni mlădioși găseau protecție și permițându-li-se a se ridica, în toată liniștea, pe treptele, cari duc la posturi onorifice și grase. În cerând se învederăse, că sistemul se dovedește. Protecționismul se desvoaltă tot mai mult și în cerând năvala deveni atât de mare încât fu cu neputință a îndestuli pe toți potenții. Urmă spionagiul și denunțantismul. La umplerea locurilor vacante nu hotărea capacitatea, ci modul de a gândi în politică: cei capabili au trebuit să facă loc incapabililor și corupția își luase stăpânire în jurul Banului!

Aceste elemente sunt acum stlpii guvernului. Lesne de închipuit, cum în niste asemenea împregiurări se practică administrarea țării. Intreagă viața publică geme sub jugul „ștreberilor“.

„Nu-i vorba, există în țeară și opoziția, dar' ea nu strică trebile stăpânirii nici cât negru sub unghie; căci se poartă grija, ca nimeni în opoziție să nu meargă prea departe. Pentru opoziția toată — abstragând de câteva excepții onorabile — chestiunile de drept public sunt un adevărat rai; pe când prima și cea mai de căpetenie datorința a ei, de a controla ocăruierea, opoziția o lasă baltă; și de aceea cred pe deplin spusa oamenilor bine informați, că Banul se poate felicita de o asemenea opoziție“.

Să se lămurească.

Scriind despre evenimentele ce s'au petrecut în vremea din urmă în viața românească, organul „autorizat“ dela Sibiu (nrul dela 10/22 c.) zice:

„A urmat în fine conferența intimă a fruntașilor români, ținută la 14 Iunie n. aici în Sibiu, — și ori-cât de mare importanță are ea în actuala situație, totuși în ochii redactorilor organului „național“ dela Arad nu e decât un „mare taifas“... și nu e apreciată decât tot cu îngustimea de vederi a unei chice.“

Cum a putut fi de mare importanță o conferență în care tonul l'au dus d-nii Coroianu și Dénes bácsi (Vajda), rămâne ca organul sibiian să lămurească. Așa numai, să afirme, încă nu-i dovadă. Să nu uite apoi a ne da lista completă a celor cari au asistat la această mare conferență, la care deși se afirmase că au participat Români din toate părțile țării, noi așa știm, că n'au fost de față de cât G. Pop din Basesci, dr. Mihályi din Dej și mult stimatii fruntași pe cari îi numărăm mai sus.

Încă odată: să ni se dea numele multilor fruntași, precum să auzim și hotărârile importante, că altfel întreaga conferență rămâne un — taifas!

Ceram de asemeni lămuriri în privința comunicatului din semi-oficiosa „Országos Értesítő“, care în numărul său de alaltă-eri publică din Lugoj următoarea telegramă:

„Despre conferența intimă a bărbăților de partid români ținută la Sibiu în privința părăsirii pasivității Românilor s'au respândit diferite știri. Față de aceste știri d. Coriolan Brediceanu, avocat lugoian, candidatul Românilor moderați, declară că în acea conferență s'a hotărât: până ce nu se retrage ordinul prin care guvernul Bánffy a desfășurat comitetul național român și pentru cei ce ar convoca o adunare de partid a stabilit călcarea a legilor și pedepsă penală, față de era nouă nu o să ia atitudine politică“.

Organul „autorizat“ dela Sibiu are cuvântul. Să nu uite îndeosebi a ne spune, de ce comunicatul acesta apare într'un semi-oficios maghiar?

Epistolă deschisă

cătră dl Dr. Eugeniu Leményi.

Domnul meu! Multe s'au scris și, cum dau cu socoteală vor fi încă multe scrise referitor la alegerea de Episcop din Arad.

Am cetit cu mare atențiune și cu deosebită interesare aproape toți articolii din chestiune apăruiți în foile noastre „Tribuna“, „Gazeta Transilvaniei“ și „Tribuna Poporului“ și trebuie se Vă mărturisesc domnul meu, că pornirile dușmănoase contra sinodului aradan, dar' mai cu seamă atacurile și insultele îndreptate la adresa deputaților, cari au votat cu P. C. Sa vicarul Goldiș, dela început le-am privit de efluxul preo cupațiunii, și prin urmare de regretabile. Un caleidoscop mai straniu ca articolii aceștia rar am văzut și epitetele de „trădători“, „vânători“, „infecti mameluți“, „perfiz“, „perverși“, „clicași“, „lașitate“, „nemernicie“, etc. sunt eclatante dovezi, că față

de corporațiunea bisericească și de membrii ei, vocabularul de această natură încă nu este exhaustat.

Eu unul dintre deputații sinodali ai acestei dieceșii trebuie să recunosc domnul meu, că pe lângă regretul ce simțesc față de această campanie, privesc totodată și de simpatoame foarte îngrijitoare aceste atacuri venite din părți necompetente, eterogene și străine de interesele locale ale dieceșii.

Până la un timp oareși-care am cugetat însă cu francezul: „chacun a son goût“ (fiecare după gustul seu). Resultatul alegerii îndeplinite deja nu va fi satisfăcut pe toți și vezi bine, vor fi interese la mijloc. Aceasta mi-a fost părerea privată; — dar ca deputat sinodal, țin mult la un act de alegere sancționat prin majoritatea voturilor. Și cred, că în această privință toți domni condeputați sunt de un acord cu mine. Dar ca deputat susțin totodată față de ori și cine, că în ceea-ce privește alegerea, singură dieceșia are drept a se pronunța asupra ei, și în cât alegerea ar fi în defavorul dieceșii și intereselor bisericești, earși tot singură dieceșia are dreptul a și da opiunea sa asupra celor 30 voturi. Îngerințele străine, păreriile oamenilor, cari stau departe de această dieceșă, eu cel puțin le stimez, dacă acelea sunt scutite de animosități, iperzel, de pasiuni, dar' mai cu seamă, dacă actul alegerii ar fi pertractat în mod obiectiv, calm și într'un limbaj obicinuș în presa civilisată.

Tot așa stimez și votul și al unuia și al altuia. Sunt în firma convingere, că fiecare deputat în deplina cunoștință a împregiurărilor a votat după conștiința sa și după cea mai bună chibzuială având în vedere numai și numai interesele dieceșii. Drept aceea, am trecut la ordinea zilei și asupra aserțiunii D-voastre. Anume în polemia cu dl Dr. Ioan Suciu ziceți: „..... dl Dr. Suciu uită a face o socoteală aproximativă a acelor membrii sinodali, cari numai de aceea au votat pentru vicarul Goldiș, fiindcă au fost înduși în eroare prin legioanele de articoli tendențioși“ etc. („Gazeta Transilvaniei“, nr. 115.) Dacă așa ar fi zeu! val de tine Sinod din Arad, că s'aruncă mai ești!

Toate aceste reflexiuni nu le-aș fi făcut. De natură contemplativă, nu bucuros mă amestec în polemici. Dar dacă în cazul de față mă ved silit a eși din rezervă, este a se atribui apostrofării directe personale, de care ați binevoit, domnul meu, a mă face părtaş.

În „Gazeta Transilvaniei“ nr 121 pagina 3 spre cea mai mare surprindere a mea la clasificarea celor 30 voturi cetesc următoarele: „..... b) Sese voturi, câștigate prin fel de fel de manevre, așa d. e. votul referentului din senatul bisericesc Grozea, care are în Sinod pe tatăl său, fratele său, un cumnat și un cuscru, și căruia i s'a promis vicariatul dela Oradea-mare“.

Ține, domnul meu, mult la corectitate, și ca on. public cetitor să nu aplice eventual și la mine proverbul *qui tacet, consentire videtur*, sper, nu veți lua în nume de rău, domnul meu, dacă îmi permit a vă ruga a-mi da răspuns pozitiv și categoric la următoarele întrebări:

1.) Binevoiti a-mi da explicare precisă, ce înțelegeți sub expresiunea: voturi câștigate prin fel de fel de manevre?

2.) Fiind votarea secretă, de unde știți atât de pozitiv, pentru cine a votat tatăl meu, cuscrul, cumnatul și eu? Observ, că fratele meu (referințele din chestiune) nu e membru în Sinod și astfel nici n'a putut vota.

3.) Cine a promis fratelui meu vicariatul dela Oradea-mare?

4.) Și în fine, cine vi-a împărtășit aceste date, pe baza cărora atât eu, cât și al mei avem onoare a fi clasificați între acei câștigați prin fel de fel de manevre.

Sunt îndreptățit la ultima întrebare, deoarece după afirmarea d-voastre: „... Aceste date, în a căror autenticitate mă încred, dovedesc...“ etc. trebuie să deduc, că datele au fost puse la dispozițiunea d-voastre.

În speranța unui răspuns, primiți, domnul meu asigurarea deosebitei mele stime, ce vi-o păstrez.

Gurahont, (com. Arad) 1899 Iunie 21.

Dr. Constantin Groza,
medic cercual și deputat sinodal.

NOUȚĂȚI

Arad, 24 Iunie n. 1899.

P. C. Sa d. Iosif Goldiș, nou alesul nostru episcop, a sosit în Arad; eri și azi a asistat la examenele dela Seminar.

O mare satisfacție. Dând seamă despre serbările dela Brașov. „Tribuna“ din Sibiu (nr. dela 9/21 c.) ajungând la vorbirea ce mitropolitul a ținut-o în biserică, scrie:

„Metropolitul arată cum actualii parochieni prin biserica zidită au împlinit numai o datorință a fericirilor lor părinți. Aduce laudă și mulțumită celor ce au ostenit: Baiulescu, Diamandi Manole și G. B. Pop, etc., apoi arată care e chemarea bisericii noastre; spune că e biserică națională, care are o îndoiță însemnătate pentru noi, Românii din această țară“ etc.

Cititorii numitului ziar, cari își vor fi aducând aminte că nu tocmai de mult același ziar găzduise proza lui Popa Voina, care duse o campanie de calomniile ignobile tocmai împotriva venerabilor d-ni Baiulescu, Diamandi Manole și G. B. Pop, își vor fi zicând acum: Toate se resbună, dar mai ales calomniile și neadevărul.

P. S. Sa Mitropolitul a dat, prin vorbirea Sa din biserică Brașovului, o satisfacție strălucită celor insultați de Popa Voina, care până acum numai a profitat de la biserică, dar jertfa n'a făcut!

Dr. Valeriu Mezin anunță că și-a deschis cancelaria advocațională în Timișoara-Cetate (Strada Zăpolya 4). Dorim noului avocat mult noroc.

Lynch. Atragem atenția sanguinarului v. mol asupra următoarei întâmplări. La 22 Iunie o mare mulțime de popor a pătruns în fațșisoarea dela Rio de Grande și a aplicat asupra unui criminal francez legea lui Lynch. Mulțimea — gunoierul orașului de altfel — întâiu l'a chinuit grozav pe Francez, ear după aceea l'a ars de viu.

Așa înțelege v. mol și ceilalți elevi minori ai lui Dedu să aplice legea lui Lynch asupra celor ce au ales pe Episcopul Goldiș? Să poștească deci la instalare! Nu va trebui nici uși să spargă, că noi vom fi între popor, ci voinicoșii să îndemne numai poporul.

Apel. În primăvara anului trecut, comuna bisericăască gr. ort. din Petroșeni, tractul Hașegului, a început să zidească o biserică nouă, care să corespundă împregiurării locale și sociale din această comună, precum și cerințelor și trebuințelor poporului nostru, care în timpul din urmă s'a sporit în mod considerabil și se sporește pe zi ce merge. Biserica din cestiune în decursul anului trecut s'a și terminat în ce privește zidurile și coperișul cu țigă, — mai rămânând pentru anul curent continuarea și terminarea turnului și a celorlalte multe, câte se mai cer până a fi terminată în mod definitiv. Comuna aceasta, ce a putut câștiga și cruța de 22 ani încoace, tot a spesat cu lucrarea de până acum. Spesele avute până acum în afacerea aceasta se urcă la suma de 7000 fl. (șapte mii fl.); se mai simte însă lipsa altor 6—7000 fl., pe cari comuna nu le are. Stând lucrul astfel, nu ne rămâne alta, decât speranța, după D-zeu, în sprigul binevoitor al oamenilor de caritate din toate unghiurile țării noastre. Apelăm deci cu toată încrederea la generositatea on. public, rugându-l din toată inima a ne da mână de ajutor întru ajungerea scopului măreț și mult dorit, și aceasta cu atât mai virtuos, fiindcă comuna intenționează a renova din temelii și școala confesională, care încă este de lemn, mică și veche, încât nici pe departe nu mai corespunde cu spiritul timpului și a cerințelor de astăzi. P. T. Domni, cari primesc acest modest „apel“, sunt respectuos rugați a circula o listă pe la binefăcătorii din cercul cunoscuților lor, eventual și în biserică la finea serviciului divin, și apoi împreună cu rezultatul sperativ a o trimite la adresa: „Oficiul parochial gr. or.“ în Petroșeni (Hunyad-megye),

până cel mult la 15 Iulie 1899, când espiră concediul obținut din partea înaltului nostru guvern. Darurile primite se vor euca cu prof. mulțumită în ziarul: „Telegraful Român“ și în „Revista Orăștiei.“ Petroșeni, la 15 Aprilie 1899 st. n. pentru comitetul parochial: Avram Stanca m. p. paroh, ca președinte. Petru Iacob m. p. notar. Dionisie Socol m. p. I. episcop. Dumitru Buzdugan m. p. II. episcop.

Aderențe-proteste am publicat până acum din peste o sută comune, cele mai de frunte din Diecesa Aradului. Toate subscrise de preotime, învețătorime și țșranii fruntași, reprezentând cel puțină 300 000 suflete.

„Directorul“ „autorisater“ din Sibiu chiar în numărul de Joi, în articol de fond, ia însă în bătaie de joc aceste aderențe-proteste din „Socodor, Otlaca, Micălaca“, cum le zice în batjocură.

Slab, cum e n toate, „directorul“ nu știe însă geografie: nu știe deci, că ori care din aceste comune fac în populație și bogăție camcât satele de pe valea Săcașului, de unde e și „directorul“.

Da altminteri, dacă are îndoiială asupra valorii acestor proteste, întrebe pe I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu, care desigur îi vaspune, că Nădlacul și Măndrulocul de pildă, de unde publicăm chiar azi aderențe, aduc cam cât o vladicie mai modestă.

ULTIME ȘTIRI

Paris, 23 Iunie n. Cabinetul francez, în fine, s'a format sub presidența lui Waldeck-Rousseau, care are și promisiunea lui Bourgeois, că-l va sprigini. Lista membrilor noului cabinet este aceasta: Waldeck-Rousseau, ministru-president și ministru de interne; Delcassé, ministru de externe; general Gallifet, ministru de rășboiu; Lanesan, ministru al marinei; Monis, ministru de justiție; Caillaux, ministru de finanțe; Millerand, ministru de comerț; Leygues, ministru de instrucție; Decrais, ministrul coloniilor; Jean Dupuy, ministru de agricultură, și Baudin ministrul lucrărilor publice.

Dot din membrii noului cabinet, Baudin, și Millerand, sunt socialiști. Pentru portofoliul de rășboiu Waldeck-Rousseau s'a aflat omul în persoana generalului Gallifet, care este un aderent al revisiunii procesului Dreyfuss și unul din cei mai mari eroi ai armatei franceze.

Viena, 23 Iunie. Consiliul general (Generalrath) al băncii austro-ungare a ținut azi ședința, cu scop de a chibsiu asupra notelor identice, pe cari le-au adresat cele două guverne în chestiunea privilegiului ei de prelungit potrivit pactului de curând încheiat.

Consiliul a primit arangiamentul încheiat între cele două guverne, privitor la Bancă, cu unanimitatea voturilor, minus unu; dar totuși cu două rezerve destul de importante. Intăiu: dacă Reichsrathul n'ar încuviința acest arangiament care va fi pus în vigoare deocamdată prin §. 14 laolaltă cu celelalte învoeli ale pactului, — băncii au să-i fie restituite acele foloase ce ea dă statelor în schimb de privilegiu. Despre lucrul acesta era vorba încă pe timpul negocierilor între cele două guverne.

Al doilea este ceva nou: Banca își rezervă dreptul, dacă arangiamentul actual ar fi scos din vigoare, a hotărî lăcidarea sa. În acest sens au și fost expedate răspunsuri identice celor două guverne.

„N. W. Tagblatt“ spune, că guvernele și ar fi dat dinainte consimțire la o asemenea măsură.

Contra durerii de cap

CEL MAI BUN MEDICAMENT este

CAPTOLIN-ul

Se poate căpăta în toate apotecele și drogăriile.

Depositul principal pentru Ungaria-sudică se află la

VOJTEK și WEISZ

in Arad.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an fl. 10.—

Pe 1/2 an „ 5.—

Pe 1/4 an „ 2.50

Pe o lună „ 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI.“

„Revista ilustrată“, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poezie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P. Simonu. Când te ved. Poesie de Nițu Din propria ei putere. Novela de G. Simu.

ECONOMIE.

Grâne.

23 Iunie.

Grâu	Iunie	fl. 9.—	Arad: 9.30	B.-Pesta: 9.80
	Oct.	„	„	9.54
Cucuruz	Iunie	4.—	4.30	4.80
	Iulie	„	„	4.63
Orz	—	5.40—	5.80	—
Săcară	Iunie	7.40—	7.60	7.30
	pe Octom.	„	„	7.58
Ovăs	Iunie	4.80—	4.15	6.00
	Octom.	„	„	5.79

Cursul pieții din Arad.

Din 19 Iunie n. 1898.

Hartie-monetă română	Cump. fl. 9.47	vënd 9.51
Lire turecești	„	„
Imperial (15 R. aur)	18.90	19.—
Ruble rusești 100 a	126.—	127.—
Galbeni	5.58	5.63
Napoleon-d'or	9.48	9.56
100 Marce germane	58.50	58.92
Livre sterling	11.90	12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

19 Iunie.

Ungare; greutate:	
bătrâne 320—380 kg.	42—42.5 cr. p. kg.
tinere 320—390 „	44—44.5 „ „
„ 250—390 „	44—45 „ „
„ până 250 „	45—46 „ „
mijlocie 240—260 „	47.5—48 „ „
Române	„ „
sârbești	44.—46 „ „

Păștăioase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.50—7.—
„ „ „ cenușii	7.25 7.75
„ „ „ colorate	5.75 6.—
Linte	10.— 16.—
Mazere pentru fert	11.— —
„ „ „ aurășită	17.— —
Macu	81.— 83.—
Fasole albă s'a vënd. cu fl.	6.50—7.— 100 kl.
„ boabe rot.	7.25—7.75 „
Linte fără gărgărite „	10.—16.— „
Mac	81.—83.— „
Mazere	11.—17.— „
Semăntă de cânepă	—11.50 „
Chim	—28.— „
Unsoare de porc	52.— „
Slănină	43.50—46.— „

Prune

80/85 bucăți bosniece	fl. 12.75
„ 95/100 „	10.50
„ 115/120 „	9.50
„ 80/85 „ sârbești	12.50
„ 95/100 „	9.1/2

Semințe:

Trifoiu roșu:	„ 98 „ „ 37.—43.—
Lucernă: ung.	„ „ „ 40.—43.—
„ ital.	„ 98 „ „ 45.—47.—
In, după calitate	„ „ „ 10.50—11.—
Ulei de napi	„ „ „ 38.—
Petroleum american rafinat	fl. 22.50 100 kl
„ rusec	20.— „
„ de Orșova	19.— „
„ de Brașov	18.— „
Spirit grob pentru rafinat	fl. 16.50—16.75
Lână: de vară	fl. 90.—92
„ vânăta	90.—93
„ albă	108.—114

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen 10—13 Kl	fl. 188.—142
„ „ „ 14—20 „	143.—148
„ Zweisatz „ 20—22 „	138.—135
„ Dreisatz „ 22—24 „	140.—142
„ „ „ 25—26 „	143.—145
„ „ „ 26—30 „	145.—146
„ de bivoli „ 28—32 „	142.—144

Editor: Aurel Popovici-Barciuan.
Redactor responsabil Ioan Rusu Strianu

Concurs.

Pentru ocuparea postului de conducător la prăvălia societății comerciale pe acții „Concordia” în Sinteș se scrie concurs cu termen de alegere pe Dumineca din 2 Iulie st. n. a. c.

Emolumentele sunt:

Salariu lunar 30 fl. 2) 10% din venitul curat; 3) locuință liberă constatătoare din o chilia în localitatea prăvăliei; 4) luminare gratuită și preste iarnă lemne de încălzit.

Dela recurenți se pretind:

1) Cu extras de botez au să documenteze că sunt Români; 2) Să poseadă limba maghiară; 3. Să fie capabili a procura și a vinde totfelul de articli comerciali, admiși prin lege; 4) Să producă atestat de conduită de până acuma; 5) Să știe manipula beuturile, precum și a pregăti rachiu de spirt.

Recursele astfel instruite sunt a se trimite la adresa direcțiunii societății comerciale pe acții „Concordia” în Sziatye com. Arad.

341 1—1

Direcțiunea.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am implinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de $\frac{4}{0}$ $\frac{4}{2}$ și $\frac{5}{0}$ pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220²35—56

Szűcs F. Vilmos

ARAD Fănt Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Trei tineri români

doi învățăcei și un sodal, care posed și limba maghiară și germână se primesc momentan în prăvălia mixtă a subscrisului.

Dintre învățăcei vor fi preferiți cei cu 1—2 clase gimnasiale.

Zam, (comitatul Hunedoarei).

ALEXANDRU PETROVICIU,

comerciant.

338 3—3

Cumpărați și coteți!

„Din vremuri apuse”

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului „Tribuna Poporului”

„CONCORDIA”

societate comercială pe acții, Sibiu.

FILIALA ÎN FĂGĂRAȘ EN GROS ȘI DETAIL.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, pre, cum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba, cognacuri adevărate franțoești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr litru în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira Oporto și Xeres, champagne franțoească adevărată precum și indigenă. Liqueururi străine și din țeară. Țuică bătrână, sligoviță, teseovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Icre moi și proaspete. Icre roșii. Rahat de „Bellavista”. Halva. Luminări de ceară, stearină, parafină și sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări și stearină Moessner & Mersing din Galați (România)

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de în și bumbac, pichet barchet de vară (de vară și de iarnă)

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon Oxford, Creton Pânzături.

262 23—50 Bumbacuri de impletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mühlhausen i/E, cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști Gulere mangete și cravate

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

Dentist și atelier tehnic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că în

Arad, piața libertății (Szabadság-tér) sub Nr. 22.

în etagiu I. al casei de chiriă dela teatru

am deschis

un atelier tehnic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor moderne.

Am funcționat timp mai îndelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noue și practice tratamente aplicate acolo și provăzută pe deplin cu materialul și toate recuizitele tehnice mă recomand (oter) a plumbui măselele cu ori ce material îndatinat, sau metal cum se va afla mai avantajios pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragerea de măsele o sêvêrșesc ori pe lângă amortirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea

Pun coroane de măsele din aur.

Așez statornic dinți singuratici

Pe lângă plătire chiar și în rate pun dantură artificială întreagă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai câte o parte a danturii sêvêrșesc cu multă îngrigire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și reparoz părțile rupte din ei.

Scot dinți dela sêraci gratuit. Ordinez dela 5—9 ore.

Membrilor dela cassa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de ameazi dela 9—12 ore după ameazi dela 2—6 ore.

Arad 1899 Iunie.

cu deosebire stîmă:

VAJDA BENEDICT

medic-dentist.

331 20—10